

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Karmen Joller
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 10.07.2025 nr 1.2-2/65-1

Meie 25.07.2025 nr 2.3-5/25/2227-2

Arvamus raseduse infosüsteemi põhimääruse eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks „Raseduse infosüsteemi põhimäärus“ eelnõu.

Meil on eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. Põhimääruse eelnõu § 4 järgi koosneb andmekogu elektroonselt andmekogust ja arhiveeritud andmetest. Samas ei nähtu põhimäärusest ega seletuskirjast, kuidas toimub andmete arhiveerimine ja arhiveeritud andmete töötlemine. Juhul kui andmed mingil ajal arhiveeritakse, siis peab põhimäärusest selguma, mida arhiveerimine sisuliselt tähendab ning milleks seda üldse vaja on. Vastasel juhul on tegemist sisutu sättega. Lisaks märgime, et eraldi ei ole vaja põhimääruses märkida, et andmekogu koosneb elektroonselt andmebaasist. Infosüsteem on defineeritud küberturvalisuse seaduses ning selle järgi kujutabki infosüsteem endast digitaalset (elektroonsset) andmetöötlust.
2. Põhimääruse eelnõu § 10 järgi on andmekogu andmetel informatiivne tähendus. Märgime, et tegemist on sisutühja sättega. Ilmselgelt lähtub asutus oma töös andmekogusse kantud andmetest, vastasel juhul ei oleks andmekogu pidamisel mõtet. Nii on kohatu põhimääruses märkida, et andmetel on vaid statistiline või informatiivne tähendus. Seadus peab eristama üksnes neid juhte, kus andmekogu andmetel on kolmandate isikute suhtes konstitutiivne tähendus. Soovitame sätte põhimäärusest eemaldada.
3. Eelnõu § 13 lõige 5 kordab põhimääruse § 16, mis puudutab andmete töötlemise logimist.
4. Eelnõu § 14 lõike 1 järgi tagatakse juurdepääs andmekogu andmetele ja andmete väljastamine kooskõlas andmekaitset reguleerivate õigusaktidega, arvestades rahvatervishoiu seaduses sätestatud erisusi. Ebaselgeks jääb sätte eesmärk. Juhul kui sätte eesmärgiks on sätestada, kuidas toimub juurdepääs andmekogu andmetele, sh kuidas toimub andmete väljastamine, siis tulekski põhimääruses täpsustada, kas, kellele ja millistel juhtudel seda tehakse.
5. Eelnõu § 17 lõike 1 järgi säilitatakse andmekogusse kantud andmeid tähtajatult. Eelnõu seletuskirjas on isikustatud kujul tähtajatut säilitamist põhjendatud andmekvaliteedi seire vajadusega kogu registreerimisperioodi jooksul, Eesti rahva tervise haigestumuse pikaajalise jälgimise vajadusega, teadusuuringute tegemisega ja tervisepoliitika väljatöötamisega. Lisaks on selgitatud, et andmete tähtajatu säilitamine isikustatud kujul tagab isikute täpse vastavuse andmete linkimisel eri andmebaaside või failide vahel, pidades silmas pikka mitmetesse aastakümnetesse ulatuvat ajavahemikku ja võimalikku jälgimist põlvkonniti.

Eelnõust nähtuvalt kogutakse andmekogusse ka tervishoiutöötajate isikuandmeid, mille puhul jääb selgusetuks nende andmete alalise säilitamise eesmärk. Samuti ei ole selge, kuivõrd on põhjendatud põhimääruse § 6 lõike 2 punktides 4–9 loetletud kõikide andmete tähtajatu säilitamine bioloogiliste vanemate kohta.

IKÜM artikli 5 lõike 1 punktist e tulenevalt ei tohi ükski isikuandmete hulk olla igavene. Isikuandmete säilitamiseks peab olema konkreetne põhjus ning kui andmete töötlemise eesmärk on saavutatud ja kui ei ole muid seadusest tulenevaid õigustusi, miks andmeid säilitada, siis tuleb andmed hävitada. Tähtajatu andmete säilitamine tähendab intensiivset riivet isiku privaatsusele ja saab olla pigem väga erandlik, nõudes väga põhjalikku põhjendamist. Lisaks ei saa unustada, et alaline säilitamise vajadus tähendab tegelikult seda, et andmed peaksid olema vajalikud ka nt 200 aasta pärast ja on üpriski küsitav, kuivõrd võib selline vajadus nii pika aja möödus veel kõikide andmete osas ilmned, sh tähendab säilitamine alati ka ressursikulu.

Kokkuvõtvalt soovitame andmekogusse kogutavate isikuandmete säilitamise tähtaega vajadusest ja eesmärgist lähtuvalt uuesti analüüsida ning põhimäärust ja seletuskirja selles osas täiendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Terje Enula
jurist
peadirektori ülesannetes

Terje.Enula@aki.ee
627 4144